

STOWARZYSZENIE
KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK
WSPARCIA
INICJATYW
POZARZĄDOWYCH

TŁOK

ABC funkcjonowania organizacji pozarządowej po nowelizacji

Co to jest organizacja pozarządowa?

- Organizacja pozarządowa – każda instytucja (osoba prawna lub jednostka posiadająca zdolność prawną na podstawie innych ustaw), która nie działa w celu osiągnięcia zysku i nie jest jednostką sektora finansów publicznych (art.2 ustawy o wolontariacie pkt 1 i 2)

Podstawy prawne

- **USTAWA o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie** z dnia 24 kwietnia 2003 r.
 - Ostatnia nowelizacja z 5.08.2015
- **USTAWA o fundacjach** z dnia 6 kwietnia 1984 r.
 - Ostatnia nowelizacja z 5.08.2015
- **USTAWA Prawo o stowarzyszeniach** z dnia 7 kwietnia 1989 r.
 - Ostatnia nowelizacja z 25.09.2015

STOWARZYSZENIE
KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK
WSPARCIA
INICJATYW
POZARZĄDOWYCH
TŁOK

Ważne zmiany

STOWARZYSZENIA 6 NAJWAŻNIEJSZYCH ZMIAN

stowarzyszenie zarejestrowane w KRS

jak jest

ile osób
zakłada

min. 15

jak będzie (od połowy 2016 r.)

min. 7

STOWARZYSZENIE
KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK
WSPARCIA
INICJATYW
POZARZĄDOWYCH

TŁOK

STOWARZYSZENIA

6 NAJWAŻNIEJSZYCH ZMIAN

stowarzyszenie zarejestrowane w KRS **jak jest**

ile osób
zakłada

min. 15

komitet
założycielski

musi być
powołany

jak będzie (od połowy 2016 r.)

min. 7

zatrudnianie
członków w
stowarzyszeniu

nie jest to jasne

nie jest obowiązkowy,
można powołać
od razu tylko
zarząd

wynagrodzenie
dla zarządu

nie jest
to możliwe

ustawa daje
takie prawo

nadzór
starosty

nadzór na etapie
zakładania
(dłuższa
rejestracja w KRS)

ustawa daje
taką możliwość

brak nadzoru na etapie
zakładania (szybsza
rejestracja w KRS)

stowarzyszenie zwykłe **jak jest**

ma bardzo ograniczone
możliwości działania

jak będzie (od połowy 2016 r.)

może więcej, np. dostać dotację,
ubiegać się o status OPP
może przekształcić
się w stowarzyszenie
rejestrowe (od 2017 r.)

Projekt realizowany w ramach programu
Obywatele dla Demokracji, finansowanego z Funduszy EOG.

źródło: ngo.pl

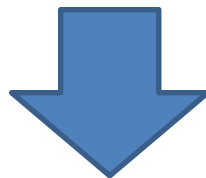
więcej: poradnik.ngo.pl

Stowarzyszenie zwykłe przed nowelizacją

- Brak osobowości prawnej

- Źródło finansowania – tylko składki

- Nie może zawierać umów o dotacje itp.

STOWARZYSZENIE
KUJAŃSKO-POMO
OŚRODEK
WSPARCIA
INICJATYW
POZARZĄDOWYCH

TŁOK

Stowarzyszenie zwykłe po nowelizacji

- Ułomna osobowość prawna

- Finansowanie działalności będzie też możliwe ze środków z dotacji, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z majątku stowarzyszenia oraz ofiarności publicznej.

- Nie ma możliwości prowadzenia odpłatnej działalności pożytku publicznego, działalności gospodarczej i tworzenia jednostek terenowych

Przekształcenie stowarzyszenia zwykłego w rejestrowe

- Możliwość w przypadku min. 7 członków
- Wszyscy członkowie muszą wyrazić zgodę w formie uchwały
- Miesięczne zawiadomienie członków wraz z projektem statutu i informacje o aktywach i pasywach
- Złożenie wniosku do KRS
- Możliwość od 1 stycznia 2017

Terminarz zmian w ustawie Prawo o stowarzyszeniach

- Od maja 2016 r. – 6 najważniejszych zmian
- Od 1 stycznia 2017 r. - Przekształcenie stowarzyszenia zwykłego w rejestrowe.
- Od końca 2015 r o zwolnieniu z opłat ogłoszeń w Monitorze Sądowym i Gospodarczym)
- 24 miesiące od dnia wejścia w życie nowelizacji:
-artykuł 8 o nadzorze nad działalnością stowarzyszeń daje stowarzyszeniom na niezbędne dostosowanie statutów, a stowarzyszeniom zwykłym możliwość na uzyskanie wpisu do KRS.

Działalność odpłatna

- działalność prowadzona przez stowarzyszenie/fundację w ramach jej działań statutowych mieszczących się w sferze pożytku publicznego określonej w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie za które pobiera opłaty (wynagrodzenie) od beneficjentów,
- sprzedaż przedmiotów darowizny - możliwość **sprzedaży przedmiotów darowizny** została przywrócona do znowelizowanej w tym roku ustawy o działalności pożytku publicznego. Przepisy obowiązują od 9 listopada 2015 r.
- Warunek konieczny: Koszty = Przychodom

Działalność odpłatna

- **sprzedaż wytworzonych towarów lub świadczenie usług w zakresie:**
 - a) rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób lub
 - b) integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym

Działalność gospodarcza

- Dochód z działalności gospodarczej stowarzyszenia służy realizacji celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między jego członków.” (art. 34 ustawy Prawo o stowarzyszeniach)
- działalność wspierająca, służy pozyskiwaniu środków finansowych na prowadzenie działalności statutowej.

Zmiany w OPP

- organizacja pożytku publicznego (bez względu, w którym miesiącu powstała) po raz pierwszy zamieszcza w bazie OPP sprawozdanie (merytoryczne i finansowe) za rok, w którym uzyskała status OPP (art. 23 ust. 2c)

Zmiany w OPP

- Zmieniono także zasady publikowania sprawozdań przez OPP, których rok obrotowy różni się od roku kalendarzowego. Do tej pory miały one na to 15 dni od zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego. Obecnie dla tych OPP wyznaczono datę dzienną: muszą opublikować swoje sprawozdanie do 30 listopada roku następującego po roku, za który są składane sprawozdania finansowe i merytoryczne (art 23 ust 6b)

Zmiany w OPP

- Fundacje ze statusem OPP zyskały – może drobne – ale ważne ułatwienie w swej sprawozdawczości. Od tego roku, jeśli sporządzą i zamieszczą sprawozdanie merytoryczne OPP w bazie sprawozdań MPiPS, nie muszą już robić i przesyłać sprawozdania z działalności fundacji (w papierowej wersji) do swojego ministra właściwego. Wystarczy wypełnienie obowiązku sprawozdawczego wynikającego z posiadania statusu OPP

Zmiany w OPP

- OPP, które do wytworzenia swych materiałów promocyjnych (np. plakatów, ulotek, billboardów, filmów itd.) wykorzystują środki pozyskane z 1% (bez względu na to w jakiej części) zostały zobowiązane do zamieszczenia na tych materiałach informacji, że są one finansowane albo współfinansowane ze środków pochodzących z 1% podatku (art. 27c ust. 1).

Zmiany w OPP

- OPP, które zdecydują się na wykorzystanie w swych działaniach promocyjnych programu komputerowego, ułatwiającego podatnikom rozliczanie podatku PIT i sporządzanie zeznania podatkowego, muszą zadbać o to, aby program zawierał informację o możliwości lub braku swobodnego wyboru i przekazania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych organizacji opp.

Zmiany w OPP

- organizacja pożytku publicznego, która znajduje się w wykazie organizacji uprawnionych do pozyskiwania 1% w danym roku, nie może namawiać podatników do przekazania środków z 1% za jej pośrednictwem na rzecz innej OPP, która nie została uwzględniona w tym wykazie. Również OPP, której nie ma w wykazie, nie może namawiać podatników do przekazywania jej środków z 1% i zbierać ich za pośrednictwem innej OPP, która jest w wykazie.

Zmiany w OPP

- Nowe przepisy o pozyskiwaniu 1% zostały obwarowane konkretnymi sankcjami za ich nieprzestrzeganie, w tym do 1000 zł grzywny

Powstanie Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego

- Fundusz ma być zasilany środkami pochodzącymi z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych:
- niewydatkowanymi przez organizacje, które utraciły status OPP
- wydatkowanymi w sposób niezgodny z art. 27 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego (tzn. nie na prowadzenie działalności pożytku publicznego)
- przekazanymi przez podatnika organizacji, której nie ma w wykazie OPP uprawnionych do pozyskiwania 1% w danym roku

STOWARZYSZENIE
KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK
WSPARCIA
INICJATYW
POZARZĄDOWYCH

TŁOK

Powstanie Funduszu

Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego

- Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zadania, na które są przeznaczane środki Funduszu, oraz szczegółowe zasady gospodarki finansowej Funduszu, uwzględniając potrzebę prowadzenia odrębnej gospodarki finansowej w zakresie realizacji zadań dotyczących wsparcia organizacji pożytku publicznego, a także potrzebę skutecznego i racjonalnego wykorzystania środków Funduszu oraz osiągnięcia celów, dla których Fundusz został utworzony.”

Rozszerzenie sfery zadań publicznych

- 5a) działalności na rzecz integracji cudzoziemców;
- 6) ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 618, 788 i 905);
- 15) działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży;
- 22a) udzielania nieodpłatnego poradnictwa

Zmiany w RDPP

- art. 41e. ust. 1:
- „Organ wykonawczy właściwej jednostki samorządu terytorialnego na wspólny wniosek co najmniej 5 organizacji pozarządowych lub podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, prowadzących działalność odpowiednio na terenie powiatu lub gminy, tworzy w **terminie 2 miesiące od dnia wpłynięcia wniosku** odpowiednio Powiatową Radę Działalności Pożytku Publicznego lub Gminną Radę Działalności Pożytku Publicznego jako organ konsultacyjny i opiniodawczy, zwaną dalej odpowiednio „Radą Powiatową” lub „Radą

Zmiany w RDPP

- „1a. W przypadku nieutworzenia Rady Powiatowej lub Rady Gminnej w terminie, o którym mowa w ust. 1, mają zastosowanie przepisy art. 101 i art. 101a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.8)) oraz art. 87 i art. 88 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 595, z późn. zm.9)).”
- art. 41e ust. 3 „Kadencja Rady Powiatowej oraz Rady Gminnej trwa 3 lata.”;

STOWARZYSZENIE
KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK
WSPARCIA
INICJATYW
POZARZĄDOWYCH

TŁOK

• PYTANIA

Likwidacja stowarzyszenia

1. Należy zwołać walne zebranie członków (protokół z zebrania wraz z listą obecności oraz podjętymi uchwałami w sprawie rozwiązania dołączyć do dokumentów składanych do sądu).
2. Walne zebranie członków podejmuje uchwałę o rozwiązaniu stowarzyszenia (większością głosów określoną w statucie stowarzyszenia). W uchwale należy określić: datę rozwiązania stowarzyszenia (jest ona jednocześnie datą rozpoczęcia likwidacji), likwidatora stowarzyszenia oraz cel na jaki przeznaczają się majątek likwidowanego stowarzyszenia.
3. Likwidator powinien zawiadomić sąd o wszczęciu likwidacji i wyznaczeniu likwidatora. Następnie należy podać do publicznej wiadomości informację o wszczęciu postępowania likwidacyjnego. Likwidator może wywiesić stosowne zawiadomienie w urzędzie gminy/starostwie powiatowym, budynku sądu, dotychczasowej siedzibie stowarzyszenia albo zamieścić ogłoszenie w gazecie o zasięgu lokalnym lub ogólnokrajowym.
4. Należy sporządzić sprawozdanie finansowe.

Likwidacja- Ustawa Prawo o stowarzyszeniach

- **Art. 36.**

1. W razie rozwiązania się stowarzyszenia na podstawie własnej uchwały, likwidatorami stowarzyszenia są członkowie jego zarządu, jeżeli statut lub, w razie braku odpowiednich postanowień statutu, uchwała ostatniego walnego zebrania członków (zebrania delegatów) tego stowarzyszenia nie stanowi inaczej.

- 2. W razie rozwiązania stowarzyszenia przez sąd, zarządza on jego likwidację, wyznaczając likwidatora.

- **Art. 31.** Na wniosek organu nadzorującego sąd wydaje postanowienie o rozwiązaniu stowarzyszenia, w razie gdy:

- 1) liczba członków stowarzyszenia zmniejszyła się poniżej liczby członków wymaganych do jego założenia,
- 2) stowarzyszenie nie posiada przewidzianych w ustawie władz i nie ma warunków do ich wyłonienia w okresie nie dłuższym niż rok.

Likwidacja- Ustawa Prawo o stowarzyszeniach

- **Art. 37.**

1. Obowiązkiem likwidatora jest przeprowadzenie likwidacji w możliwie najkrótszym czasie, w sposób zabezpieczający majątek likwidowanego stowarzyszenia przed nieuzasadnionym uszczupleniem.

Art. 38.

Majątek zlikwidowanego stowarzyszenia przeznacza się na cel określony w statucie lub w uchwale walnego zebrania członków (zebrania delegatów) o likwidacji stowarzyszenia. W razie braku postanowienia statutu lub uchwały w tej sprawie, sąd orzeka o przeznaczeniu majątku na określony cel społeczny.

Likwidacja- Ustawa Prawo o stowarzyszeniach

- **Art. 39.**

Koszty likwidacji pokrywa się z majątku likwidowanego stowarzyszenia.

- Koszt zgłoszenia o wszczęciu procesu likwidacji organizacji (czyli aktualizacji danych) w rejestrze KRS to 150 zł oraz koszt wykreślenia organizacji z rejestru stowarzyszeń i fundacji to kolejne 300 zł.

- **Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.), art. 103 i 104**

- **Art. 103.**

Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

Plan likwidacji

- zgłoszenie informacji o rozwiązaniu stowarzyszenia do sądu – wniosek o otwarcie likwidacji składający się z odpowiednich formularzy KRS oraz dokumentów potwierdzających tę decyzję
- sprawdzenie, czy i jakie obowiązki na likwidatora nakłada statut bądź inne dokumenty wewnętrzne, w tym uchwały podjęte na walnym zebraniu o rozwiązaniu organizacji. W praktyce może to być np. zapis w uchwale o przekazaniu majątku pozostałego po likwidacji, który da likwidatorowi uprawnienie do wyboru konkretnego podmiotu któremu zostanie przekazany majątek – oczywiście z uwzględnieniem przepisów statutowych i woli członków wyrażonej w uchwale
- sporządzenie sprawozdania finansowego na dzień otwarcia likwidacji – sprawozdanie to składa się z tych samych elementów, co sprawozdanie finansowe sporządzane na zakończenie roku obrotowego. Różnica polega na innej dacie jego zrobienia (data podjęcia uchwały o likwidacji albo postanowienia sądu)
- podanie do publicznej wiadomości informacji o likwidacji stowarzyszenia – jest ona zamieszczana dopiero po otrzymaniu z sądu postanowienia o otwarciu likwidacji. Powinna zawierać formalne informacje o rozpoczęciu likwidacji, dane i kontakt do likwidatora, a także datę: do kiedy można zgłaszać roszczenia wobec likwidującej się organizacji. Likwidator może wywiesić stosowne zawiadomienie w urzędzie gminy, budynku sądu lub lokalu stowarzyszenia/fundacji, zamieścić ogłoszenie w gazecie lokalnej, ogólnokrajowej albo umieścić ogłoszenie o likwidacji na portalu internetowym np. [www.ngo.pl \(http://ogloszenia.ngo.pl/komunikaty\)](http://ogloszenia.ngo.pl/komunikaty)

Plan likwidacji

- sporządzenie sprawozdania likwidatora z przeprowadzenia likwidacji, (jego elementem jest sprawozdanie finansowe na dzień zakończenia likwidacji)
- przekazanie majątku pozostałego po likwidacji wybranemu podmiotowi zgodnie z przepisami i wolą walnego zebrania członków
- przedstawienie właściwemu organowi organizacji (w zależności od zapisów statutu np. walnemu zebraniu członków) sprawozdania likwidatora z likwidacji wraz ze sprawozdaniem finansowym na dzień zakończenia likwidacji. Oznacza to, że po zakończeniu likwidacji likwidator musi zwołać np. walne zebranie członków, które przyjmuje uchwałę o zakończeniu likwidacji i zatwierdzeniu sprawozdania finansowego na dzień zakończenia likwidacji
- złożenie wniosku o wykreślenie stowarzyszenia z rejestru KRS – wniosek składa się z odpowiednich formularzy i potwierdzających tę informację dokumentów
- złożenie wniosku o wykreślenie organizacji z ewidencji REGON oraz urzędu skarbowego właściwego dla siedziby organizacji – likwidator zgłasza tę informację samodzielnie po otrzymaniu postanowienia z sądu o wykreśleniu podmiotu albo jeśli likwidacja dotyczy organizacji wpisanej do rejestru przedsiębiorców składa odpowiednie formularze wraz z wnioskiem o wykreślenie organizacji. W tym drugim przypadku sąd przesyła dokumenty do odpowiednich rejestrów.

Likwidacja organizacji

- **Rozpoczęcie likwidacji**

Wniosek, który powinien być złożony do Krajowego Rejestru Sądowego, o otwarcie (czyli rozpoczęcie) likwidacji stowarzyszenia lub fundacji składa się z formularzy:

- KRS-Z61 – wniosek o zmianę wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym – likwidację
- KRS-ZK – wniosek informujący o zmianie w organach, w tym wypadku chodzi o wykreślenie zarządu
- KRS-ZR – zgłoszenie likwidatora, zarządcy, przedstawiciela lub reprezentanta likwidowanej organizacji.
- Do wniosku dołączane są dokumenty potwierdzające zmianę, np.
 - uchwała walnego zebrania członków o rozwiązaniu stowarzyszenia czy też uchwała o likwidacji stowarzyszenia lub fundacji
 - uchwała o wyborze likwidatora lub likwidatorów ze wskazaniem imienia i nazwiska oraz adresu zamieszkania
- Pod formularzami, podobnie jak pod całym wnioskiem, podpisuje się likwidator lub likwidatorzy.

Likwidacja organizacji

- **Wyrejestrowanie**

Po przeprowadzeniu całego procesu likwidacji i jego zakończeniu (o obowiązkach likwidatora składa do sądu wnioski o wyrejestrowanie organizacji, wypełniając w tym celu formularz KRS-X2.

- Ponadto do wniosku dołączane są dokumenty potwierdzające zakończenie likwidacji:
- uchwała o zakończeniu likwidacji i przyjęciu sprawozdania z likwidacji, którego częścią jest sprawozdanie finansowe na dzień zakończenia likwidacji (uchwała jest podejmowana przez odpowiednią władzę np. walne zebranie członków czy radę fundacji)
- ogłoszenie o likwidacji

- **Jak długo może trwać likwidacja**

Maksymalny termin na zakończenie tego procesu to rok. Początek terminu określa data podjęcia uchwały lub data wskazana w postanowieniu sądu o rozwiązaniu stowarzyszenia i zarządzeniu likwidacji. Możliwe jest przedłużenie tego terminu przez likwidatora, jeśli istnieją przyczyny, dla których likwidacja nie mogła być w tym czasie zakończona. Wniosek o przedłużenie tego procesu jest przedstawiany przez likwidatora sądowi. Może się on zgodzić na przedłużenie terminu likwidacji albo zarządzić zmianę likwidatora. Zwykle stowarzyszenia likwidują się w ciągu tego ustalonego przepisami roku. Art 37 Ustawy Prawo o

Dziękuję za uwagę!

Stowarzyszenie Kujawsko Pomorski Ośrodek Wsparcia
Inicjatyw Pozarządowych „Tłok”

Pl. Św. Katarzyny 9

87-100 Toruń

Tel. 056 655 50 22

Email: biuro@tlok.pl